

Verslag over het jaar 2014.

Het Nederlands Zouavenmuseum heeft als doel het opsporen, bewaren en rangschikken en tentoonstellen van objecten die betrekking hebben op de geschiedenis van de pauselijke zouaven. Het geven van informatie over deze objecten behoort eveneens tot haar taak.

Oudenbosch was van 1864-1870 het voornaamste verzamelpunt van de Nederlandse Zouaven bij hun vertrek en terugkeer naar en van de Pauselijke Staat.

Het Zouavenmuseum werd opgericht door Broeder Christoffor van Langen (1893-1968), die ook het boek "Uit het Epos der Drieduizend" schreef.

Hij was naast geschiedenisleraar ook geschiedschrijver van de Congregatie van de Broeders van St. Louis te Oudenbosch.

Hij verzamelde uit persoonlijke belangstelling een grote collectie documenten van en herinneringsstukken aan de zouaven.

In 1946 overleed de laatste Nederlandse zouaaf en aan Broeder Christoffor is toen het verzoek gericht zijn verzameling tentoon te stellen, zodat deze merkwaardige geschiedenis niet verloren zou gaan. Op voorwaarde dat de grote objecten, die waren ondergebracht bij het Bisschoppelijk Museum te Haarlem in Oudenbosch een plaats zouden vinden, heeft Broeder Christoffor gehoor gegeven aan dit verzoek.

Het museum werd officieel geopend op 18 augustus 1947 en bestaat in het verslagjaar dus 67 jaar. Op 1 juni 1968 werd de collectie in bruikleen gegeven aan de gemeente Oudenbosch (thans gemeente Halderberge), die beheer en bewaring op zich nam.

Een tijdelijk onderkomen werd gevonden op het adres Pastoor Hellemonsstraat nummer 6. Op 1 mei 1975 werd het museum definitief heropend in het uit 1776 daterende voormalig raadhuis van Oudenbosch aan de Markt nummer 31.

In 1995 werd het museum ondergebracht in een stichting.

Stichtingsbestuur.

Op 1 januari 2014 was de samenstelling van dit bestuur als volgt:

Dhr. G.M.A.A. van der Heijde, voorzitter.

Mevr. J. Leguijt, vicevoorzitter.

Dhr. M.W.M. Braat, secretaris.

Dhr. H. Spit, penningmeester.

Dhr. M.J.J.G. Buijs, lid.

In augustus heeft Dhr. M. Braat te kennen gegeven per 1 januari 2015, om gezondheidsredenen, te moeten stoppen met zijn werkzaamheden als secretaris van het bestuur.

Op 12 november 2014 is hij vrij plotseling overleden.

Het stichtingsbestuur kwam in het verslagjaar 2014 6 x in vergadering bijeen.

Personeel.

Op basis van detachering werkten in het museum:

Mevr. M.C. Zonneveld-Kouters, conservator voor 10 uren per week.

Mevr. M. van Peer-van Dongen, huishoudelijk medewerkster voor 4 uren per week.

Vrijwilligers.

Tijdens openstellingen en rondleidingen van groepen hebben wij gebruik kunnen maken van de diensten van een zevental vrijwilligers.

Openingstijden.

Het museum is geopend van 1 mei tot 1 oktober op de eerste en derde zondag van de maand en op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00 – 17.00 uur. De overige maanden is het museum geopend de eerste en derde zondag van de maand en iedere dinsdag eveneens van 14.00 – 17.00 uur. Extra openingstijden tijdens: Museumweekend op 5 en 6 april 2014, Open Pleinendag (een Haldebergs initiatief) op 1 juni, Open Monumentenweekend op 13 en 14 september 2014 en tijdens het bezoek van groepen die het gehele jaar door op afspraak welkom zijn.

Bezoekers.

In 2014 is het aantal bezoekers met 554 gestegen tot 2386.

	2011	2012	2013	2014
	2175	1949	1832	2386
Onderverdeling:				
Volw. ind.	416	456	339	287
Museumkaart	282	284	330	403
Kinderen	23	16	11	21
Vrienden	9	2	4	3
Museumweekend	57	56	38	28
Groepsbezoek	1220	1048	901	1148
Open Monumentendag	168	87	209	141
Open Pleinendag				355

Tijdens het Museumweekend in april en de Open Monumentendagen in september waren er gratis rondleidingen in het museum.

In het verslagjaar 2014 ontvingen wij 51 groepen met een gemiddelde groeps grootte van 22 personen.

(maximale groeps grootte is 25 personen)
Hiervan waren er 9 afkomstig uit België, de overige groepen kwamen uit heel Nederland. De herkomst was weer zéér divers, familiereünies, historische verenigingen, bedrijfsuitjes enz.

Door deelname aan het project “Over Gisteren”, dat is gestart in november 2008, is het aantal kinderen dat in groepsverband het museum bezoekt gestegen. “Over Gisteren” is een lesprogramma voor groep 1 en 2 van de basisscholen, opgezet door Stichting Erfgoed Brabant i.s.m. het Zouavenmuseum en begeleid door Cultuurmarktplaats Amadeus. Basisscholen uit gemeente Halderberge zullen gedurende 5 jaar in de gelegenheid worden gesteld dit lesprogramma te volgen. Het programma start met een museumles van 90 minuten in het Nederlands Zouavenmuseum, gevolgd door een aantal lessen in de klas.

In het kader van dit project hebben 10 groepen het museum bezocht.

Het project is geëindigd in juni 2014. Basisscholen kunnen in de toekomst gebruik blijven maken van dit lesprogramma.

Entreegeld.

In 2014 was het entreegeld als volgt:

Personen tot 12 jaar	€ 1,50
Personen boven 12 jaar	€ 3,50

Museumkaart	gratis
Groepsbezoek	€ 3,00
Rondleiding	€ 10,00

Ansichtkaarten worden verkocht voor € 0,70 per stuk. Verder zijn verkrijgbaar de boeken “De vuist van de Paus” van Wim Zaal en “Voor Paus en Koning” van Drs. Petra van Essen.

In november is het boekje “Voor Paus en Koning” uitverkocht geraakt. Het wordt in herdruk genomen.

Inlichtingen.

Ook in 2014 heeft het Zouavenmuseum weer kunnen voldoen aan talloze vragen over Nederlandse Zouaven.

Nog steeds vinden bezoekers van het museum hier informatie waar zij niet van op de hoogte waren. Na een vaag bericht van een overgrootvader in het leger van de Paus is het iedere keer weer leuk dat men hier de geruchten kan staven met inschrijfformulieren, persoonsgegevens, zelfs foto's en bidprentjes. Zaken die in verschillende families niet meer bekend zijn, maar die in het museum voor het publiek ter inzage liggen.

De documenten zijn veelvuldig gekopieerd en van het fotomateriaal kan een afdruk worden gemaakt.

Op verzoek wordt de gescande afbeelding per e-mail verzonden.

Medewerking is ook verleend bij het tot stand komen van artikelen en boekjes. De samenstellers hiervan hebben in bijna alle gevallen een presentexemplaar aan het museum geschonken. Deze worden in het archief/bibliotheek bewaard.

Aanwinsten.

In het verslagjaar 2014 konden wij de volgende objecten aan de collectie toevoegen:

Schenker: Dhr. Rogier Sanders, Amsterdam.

- kopie foto van zouaaf Hessevius Diekstra.
- kopie van militair paspoort van Hessevius Diekstra.

Schenker: Mevr. R.de Jong-Kentrop, Delft.

- Medaille Bene Merenti Leo XIII met diploma van zouaaf J.A. Bockenholt.
- Krantenartikel tot werving van leden Pro Petri Sede Nederland.

Schenker: Mevr. Renate Rijper, Alphen a.d. Rijn.

- krantenartikel met foto n.a.v. overlijden zouaaf Jan Bakker.

Schenker: via Jos Engelen Sittard.

- Kopie van foto van zouaaf J.A.H. Vollenbergh.
- Kopie van foto van zouaaf J. van de Pasch.
- Kopie van foto van zouaaf H.M. Kersten.
- Kopie van foto van Kindsheidsoptocht te Venray rond 1930.
- Kopie van brief van Martinus Reurings aan “Zeer Geliefde Moeder”.

Schenker: Dhr. Tim Regout.

- Artikel “Petrus Regout, een Groot-Industrieel toegewijd aan de Heilige Stoel”.

Schenker: Nederlandse Genealogische Vereniging, afd. Kennemerland.

- Gens Propria met artikel over zouaven n.a.v. lezing van Maarten Schapendonk.

Schenker: Dhr. P. Baart, Made.

- Tijdschrift “De Klok, periodiek van Made en Drimmelen” met artikel over zouaven
- B. van Strien en N. de Jong uit Made.

Schenker: Dhr. Hans van Eeden.

- Boek: Willem Passtoors, Vakbondspionier, parlementariër en burgemeester van Ginneken en Bavel 1856-1916. Op blz. 64/65 aandacht voor oud-zouaven en R.K. Volksbond.

Schenker: Dhr. W. Schouw, Oud Gastel.

- Afbeeldingen uit de Katholieke Illustratie met o.a. afbeelding Algemeene Nederlandsche Zouavenbond, tijdens 40 jarig jubileum te Hillegom, afbeelding van zouaaf W.G. de Boer en zouaaf J.A. Schaper.

Schenker: Dhr. C. Somers.

- Ingekleurd portret van zouaaf P.J. Somers.

Schenking via Jos Engelen:

- Kopie bidprent van Nicolaas Paai en kopie foto van pauselijk zouaaf Joannes Hamers.

Schenker: Dhr. en Mevr. Meesters-Bosma, Oudenbosch.

- Houten lijstje met daarin Mentanakruis en Medaille Bene Merenti van zouaaf J. Vervaart, Oudenbosch.

Schenker: Dhr. Loek Brounen.

- Bundel met brieven (kopie) en de transcriptie hiervan afkomstig van zouaaf J.H.H. Brounen.

Schenking via Jos Engelen.

- Afschrift van artikel “Tegelenaren in het leger van de Paus 1867-1870” door Wil Oteman.

Schenking via Jos Engelen digitale afbeeldingen van:

- voorzijde militair zakboekje zouaaf Laugs.
- bewijs van Goed Gedrag van zouaaf Laugs.
- Afbeelding van grafmonument van Alphons Marie Houben.
- Afbeelding van grafmonument van zouaaf A M.J. Houben.
- Afbeelding van diploma Bene Merenti van Granzier, Pierre.
- Afbeelding van grafmonument van Louis Cremers.
- Pagina van dagboek van zouaaf Weerts.
- Foto van oud zouaaf Cremers.
- Diploma Bene Merenti van Laugs, Jean Reinier
- Pauselijke zegen van Jacques Cillekens.
- Militair paspoort van Cillekens, Giovanni.
- Bidprentje van Pieter Lutjens Brouwer
- Militair paspoort van zouaaf Drost.
- Groepsfoto van Roermondse zouaven.

Schenker: Dhr. M.C.L.M. Henckens, Bosch en Duin.

- Portret in lijst van Christiaan Henckens en pauselijk zegen van Christiaan Henckens.

Schenker: M. en M. Heinink.

- Digitale afbeelding van Diploma behorende bij het Mentanakruis en Bene Merenti Medaille, ontslagbewijs en toestemming tot het aannemen en dragen van genoemde medailles van zouaaf E. Heinink.

Schenker: Dhr. Pim Brieffies.

- Boek “Neeltje Pieters, en andere West-Friese verhalen”, met daarin het verhaal Pieter Jong.

Schenker: bezoeker van het museum.

- Digitale afbeelding van een foto van Cornelis van Hertom
- bidprentje van Cornelis van Hertom.

Schenker: G. Raven.

- Kopie van tekstzijde van bidprentje van Gerardus Bartholomeus Schutte.

Schenker: Dhr. P.A. de Vries, Grootebroek.

- Doek van Veronica in lijst met echtheidsverklaring relikwie, ingelijst in goudkleurige lijst.
- Artikel "De zouaven-uniform van wijlen den ZeerEerwaarden Heer H.A.R. Kleinchmit, pastoor te Lonneker".

Schenker: Dhr. J. van Gils, Best

- Tijdschrift De Berse met artikel "Twee Beerse Zouaven" deel 1 en 2.

Schenker; Dhr. C.W.M. Rasch, Historische Vereniging Vleuten de Meern, Haarzuilens.

- Artikel: Nederlanders in vreemde krijgsdienst; De Zouaven".

Schenker: Dhr. J. Senden en Mevr. T. Loozen-Senden.

- Zilverkleurige relikwiekast en echtheidsverklaring relikwie plus vertaling afkomstig uit de familie van zouaaf Hubert Brounen.

Schenker: Mevr. H. Lukassen.

- Digitale afbeelding van pauselijke zegen van Cornelis van den Nieuwenhof.

Schenker: Dhr. M. Geerinck.

- Digitale afbeelding van Plaqueette zouaven uit Veldwezelt en afbeelding van zouaven Jan Jorissen en Nicolas Geurts.

Schenker: Dhr. N. van Lamsweerde, Maarssen.

- Digitale afbeelding van portretfoto van Zouaaf van Lamsweerde en kopie van artikel "Gli Ultimo Crociati". Met foto's van Alph. de Bourbon en zouaaf John Surratt.

Schenker: Dhr. en Mevr. Schoenmakers, Eindhoven.

- Mes, afkomstig van een Garibaldist, gegooid naar zouaaf Scheefhals.

Schenker: Dhr. B. de Desimpel, Izegem (B).

- 4865 digitale afbeeldingen van documenten uit het Staatarchief te Rome.

Registratie en conservering van de collectie.

Alle in het museum aanwezige documenten en foto's zijn geregistreerd, waar nodig gerestaureerd en ontzuurd en opgeborgen in zuurvrije dozen. Nieuwe aanwinsten worden onmiddellijk geregistreerd en via het zoekstelsel is het mogelijk na te gaan wat en waar er in het archief en museum wordt bewaard van de desbetreffende zouaaf of de

desbetreffende episode in de geschiedenis. Alle registratiekaarten zijn ingevoerd in de computer en worden voorzien van een digitale afbeelding van het object.

Ruim 12.000 Objecten/inventarisnummers zijn voorzien van een afbeelding en sinds september 2007 is het voor het publiek mogelijk het inventarisatieprogramma te raadplegen d.m.v. een informatiezuil in het museum.

Het project om alle objecten te voorzien van een afbeelding duurt voort.

Publiciteit.

In 2014 zijn advertenties geplaatst, waarvan 1 voorzien van een redactioneel artikel in:

Museummagazine Vitaal 50+

oplage 45000 verspreiding bij Tip, VVV en Musea.

Verder een artikel in Bruisend Halderberge, oplage 75.000 verspreid in Halderberge(huis-aan-huis), Zegge, Standdaarbuiten, Etten-Leur, Rucphen, St. Willebrord, Roosendaal en Steenberg.

Beide verspreid in april 2014.

Publiciteit voor het museum hebben wij gevraagd en/of gekregen:

Voor de periode van **18 februari t/m 27 mei 2014** is een zouavenuniform in bruikleen afgestaan aan het Museum Jan Cunen te Oss.

Maart/april.

Publicatie in de Halderbergse Bode en BN/De Stem n.a.v. Museumweekend en de opening van de tentoonstelling van de Halderbergse Zouaven.

Artikel met foto in Halderbergse Bode n.a.v. opening tentoonstelling Halderbergse Zouaven.

Mei 2014.

Vermelding van het museum met foto's in het blad Brabeau, nummer 2, zomer 2014.

Juni 2014.

Zondag 1 juni "Herontdek het Historisch Hart Oudenbosch"

Publicaties in huis-aan-huisbladen en foldermateriaal verspreid bij de deelnemers.

September 2014.

Halderbergse bode, artikel n.a.v. verwerving medailles Oudenbosche zouaaf Joannes Vervaart.

Omroep Brabant heeft aandacht besteed aan het nederlands Zouavenmuseum in het programma **“De Canon Van Lammers”**, Franks zoektocht door het Brabants verleden. Een project van Erfgoed Brabant en Omroep Brabant. Een serie van 10 afleveringen, uitgezonden via Omroep Brabant T.V.

De Hos (lokale omoep), heeft via de radio aandacht besteed aan de presentatie van de Halderbergse Zouaven.

Verder is de zouavenstrijd genoemd in: een artikel geschreven door Koen Vossen en gepubliceerd in de Groene Amsterdammer van augustus 2013. “De voorgangers van de Syriëstrijders”.

In de Anton de Kom-lezing van 19 juni 2014 door Beatrice de Graaf “De vlam van het verzet. Nederlandse strijders in het buitenland, vroeger en nu.”

En als eerste artikel in een drieluik ”Nederlanders en de Heilige strijd” gepubliceerd in TRRB (tijdschrift voor religie, recht en beleid), geschreven door Ben Koolen “De Zouaven. God wil het!”

Dit was voor verschillende mensen aanleiding om het zouavenmuseum te bezoeken.

Folders/ posters werden verspreid o.a. via de VVV-Roosendaal, VVV-Halderberge, Cultureel Centrum Van Gogh te Zundert, Uit-Punt te Etten-Leur, Hotel de Reiskoffer te Bosschenhoofd, Hotel Tivoli te Oudenbosch, Hotel Golden Tulip Zevenbergen, Conferentie Centrum Bovendonk te Hoeven, Bosbad Hoeven-Molecaten Park te Hoeven, de Basiliek te Oudenbosch en de overige musea te Oudenbosch.

Door VVV-Roosendaal wordt dagtochten verzorgd naar Oudenbosch, waarbij een bezoek aan het Zouavenmuseum op het programma staat.

Via verschillende websites wordt verwezen naar de site van het zouavenmuseum. Via de site van het Zouavenmuseum komen ook regelmatig vragen om informatie. Ook worden er boeken besteld via deze site en geven

belangstellenden zich op als Vriend van het museum.

Op de ramen van het souterrain is een zgn. QR-code opgehangen, zodat bezoekers die in het bezit zijn van een smartphone met de juiste software direct de website kunnen raadplegen.

Het gebouw.

Aan het gebouw is in 2014 klein onderhoud gepleegd.

De vriendenkring.

Eind 2014 telde de Vriendenkring van het Zouavenmuseum 49 leden.

Deze vrienden van het museum hebben tijdens het verslagjaar twee maal een nieuwsbrief ontvangen en het jaarverslag over 2013. Men kan zich aanmelden als Vriend van het Zouavenmuseum door in het museum een formulier in te vullen of via Internet. Voor een bijdrage van minimaal 15 euro per jaar wordt men lid van de Vriendenkring. Men ontvangt 2 x per jaar een nieuwsbrief en het jaarverslag en de toegang tot het museum voor een vriend en zijn/haar huisgenoot is gratis. Het is ook mogelijk de nieuwsbrieven en het jaarverslag per e-mail te ontvangen.

Wat is er concreet gebeurd in 2014?

- De presentatie “Halderbergse Zouaven” is vanaf april 2014 te bewonderen op de bovenverdieping van het museum.
- Alle nieuwe objecten zijn toegevoegd aan het computersysteem.
- Alle objecten worden voorzien van een digitale afbeelding. (plm. 12.000 scans zijn toegevoegd)
- Twee medewerkers hebben het certificaat Bedrijfs Hulp Verlener (BHV) verlengd.
- M. Braat en M. Zonneveld nemen namens het Zouavenmuseum deel aan het Platform Veiligheidszorg Musea in West-Brabant.
- De informatie zuil is voorzien van een nieuwe computer.

Wat zijn de plannen voor 2015?

- Nóg meer bezoekers de weg naar het museum wijzen!
- De positie van het Zouavenmuseum in Halderberge verstevigen.

- Continuering van het automatiseringsproject. Toevoegen van digitale afbeeldingen.
- Certificaten BHV continueren.
- Deelname Platform Veiligheidszorg.
- Een publieksvriendelijk zoekprogramma voor de zuil in het museum verder ontwikkelen.
- Een catalogus van alle boeken, artikelen, tijdschriften e.d. publiceren op de website www.zouavenmuseum.nl.
- Onderhoud aan de vaandels plegen.
- De website moderniseren.

Medewerkers, bestuur en vrijwilligers zullen er alles aan doen om bovenstaande zaken te realiseren. Wij hopen dit jaar nog meer bezoekers te mogen ontvangen dan vorig jaar. Uit de positieve reacties van bezoekers blijkt dat het Zouavenmuseum een unieke plaats inneemt en zeer gewaardeerd wordt. Vooral de dubbele functie van museum en archief maakt het voor de bezoekers dubbel en dwars waard een reis naar Oudenbosch te ondernemen.

Oudenbosch, januari 2015.
Marijke Zonneveld-Kouters.

Jaarcijfers Ned. Zouavenmuseum – in het kort.

Balans per 31-12-2014.

Inventaris	1.094
kortlopende vorderingen	2.054
liquide middelen	36.140

totaal activa	39.288
	=====
eigen vermogen/alg.reserve	11.986
bestemmingsfonds	9.314
voorziening softwareontwikkeling	952
kortlopende schulden	17.036

totaal passiva	39.288
	=====

Resultatenrekening 2014.

entreegelden+ MJK	5.038
verkoop documentatie/boeken	1.038
giften/donaties	175
vrienden v/h museum	1.362
subsidie gem. Halderberge	21.072
bankrente	264

totaal baten	28.949
	=====

personeelskosten	16.993
huisvestingskosten	1.355
energiekosten	3.515
kantoorkosten	551
huishoudelijke kosten	86
inkoopkosten	134
bankkosten	169
porti/verzendskosten	162
internet/telefoon	377
afschrijvingen	491
donatie bestemmingsfonds	2.250
algemene kosten	2.388
resultaat 2014	478

totaal lasten+resultaat	28.949
	=====